

Příslušníci liberecké brigády hlásili návrat z Urazgánu | Krajská nemocnice Liberec: Oddělení ústní, čelistní a obličejové chirurgie | Stacionář pro jednodenní katetrizace | Tři tisíce kilometrů lodí po Antarktidě | Víte, co vás čeká? Nalistujte horoskop Ludmily Petříkové | Ohlédnutí za MS v klasickém lyžování | Kryštofovo Údolí láká orlojem i betlémy

www.tydeniky.cz

SEVEROČESKÝ

číslo 3 | ročník II | březen 2009

METROPOL

LIBERECKÝ KRAJ

FIS NORDIC WORLD SKI CHAMPIONSHIPS
LIBEREC 2009
CZECH REPUBLIC • 18. 2. - 1. 3. 2009

presented by

Ondřej Ruml rád vidí posluchačům do očí

Jeden ze dvou finalistů pěvecké soutěže X Factor Ondřej Ruml (pochází z Jablonce nad Nisou) připravuje první sólovou desku. Jeho kalendář je plný koncertů, pravidelně zpívá sólově i s kapelou TOP Dream Company, co nevidět oslaví 25 let svého působení v libereckém Modrotisku a stal se platným členem prestižního vokálního sdružení Dobrý Večer Quintet. Zdá se, že úspěch v X Factoru jen urychlil to, na co měl Ondřej už dávno našlápnuto. Na dráhu profesionálního hudebníka.

■ Přesto, změnil se vám nějak díky účinkování v soutěži X Factor život?

Můžu říct, že se mi úplně kompletně převrátil naruby. Muziky bylo kolem mě vždycky dost, ale teď jí mám mnohem víc a častěji. Navíc jsem se stal známější tvář, takže mě občas někdo někde pozná...

■ Je vám to příjemné?

Většinou ano.

■ Vy jste porotu i posluchače zaujal a okouzil především tím, že jste schopen skvěle zazpívat všechny hudební žánry z oblasti tak zvané „lehké múzy“. Jak je to s klasickou vážnou hudbou?

Já bych si to strašně rád zkusil, ale to je úplně jiné zpívání, které vyžaduje specifický trénink a hlasovou hygienu. Na klasickém zpívání je spousta práce, není to nic jednoduchého, co bych zvládl okamžitě. Můj profesor na Konzervatoři Jaroslava Ježka, Vratislav Kadlec, který je v této oblasti školitel, mi sice něco ukázal, ale ono není zpívání jako zpívání. Klasika je těžká, vedení tónu je úplně jiné, rezonance je jinak, zkrátka, abych byl dobrý, musel bych se tomu intenzivně věnovat.

ně věnovat.

■ Na Liberecku vás posluchači znají z bluegrassového Modrotisku, což je naprosto jiný žánr. Kdybyste se měl v budoucnosti vyprofilovat, jakému druhu hudby byste se chtěl věnovat?

To je ta nejtěžší otázka, jakou jste mi mohla položit.

■ Ale jednou to budete muset řešit. Já to řeším už teď, ale pořád cítím, že hudebních směrů, které mě oslovují a zajímají, je víc. V každém případě bych se v budoucnu chtěl věnovat swingové muzice. Nechci předbíhat, ale mám v hlavě samostatný swingový projekt, chtěl bych udělat swingovou desku.

■ Po své účasti ve finále v X Factoru, kdy se rozhodovalo mezi vámi a Jiřím Zonygou, čekal jste, že budete víc ve fóru? Co jste vlastně od této soutěže očekával?

Především jsem věděl, že teprve s koncem X Factoru mi začíná opravdická práce. Pro mě, jako pro hudebníka, který se na pódiích aktivně pohybuje už deset let, znamenala samotná soutěž ze začátku hlavně nervozitu, kterou jsem do té doby neznal. Ale pak jsem si rychle zvyknul a musím říct, že ty tři měsíce X Factoru to byl vůbec nejintenzivnější zážitek mého života, nic podobného jsem do té doby neprožil.

■ Takže bez ohledu na to, že šlo o soutěž, v níž vyhrát mohl jen jeden, jste si to užíval?

Užíval jsem si to ohromně, protože jsem týden co týden v přímém přenosu, s živou kapelou, která hrála výborně, mohl prezentovat písničku, kterou jsem si sám vybral a nikdo mi do toho nijak nekecal. Porotci mi třeba řekli, hele, nemyslíme si, že právě tohle zabere, ale to bylo tak všechno. Finále v X Factoru, to pro mě byla čest a jedina z nejvyšších met, kterých jsem do té doby dosáhl. A když to najednou skončilo, všichni jsme se vrhli do práce... Některým to funguje, jiným méně. Já, zaplať pán Bůh, zpívám, ale vím, že je přede mnou obrovská cesta, protože si nemyslete, že na mě chodí davové lidi. Dokážu zaplnit dům kultury, ale ne sportovní halu.

■ A je to váš cíl, vyprodat několikatisícovou halu?

Víte, že ani nevím? Občas se mi stane, že vystupuji někde, kde je opravdu hodně lidí. Ale vím, že bych musel zpívat skutečně úplně jiný žánr, nějaký pop nebo rock, abych dokázal tu halu zkrotit a potěšit. Já se cítím dobře tam, kde ještě v poslední řadě vidím oči těch, pro které zpívám. Mám rád, když rozeznám, jak se posluchač tváří, zda se usmívá, když mu vidím do tváře. Ten kontakt je pro mě hrozně důležitý.

■ Takže, když se někdo zeptá, haly nebo malé kluby? Řeknu kluby.

Text: Eva Stieberová
Foto: Jan Dejmeck

původní rozhovor na www.tydeniky.cz

PARTNERS OF FIS NORDIC WORLD SKI CHAMPIONSHIPS LIBEREC 2009

OFFICIAL INTERNATIONAL SPONSORS OF FIS NORDIC WORLD SKI CHAMPIONSHIPS LIBEREC 2009

OFFICIAL PARTNERS OF FIS NORDIC WORLD SKI CHAMPIONSHIPS LIBEREC 2009

Liberecko**Lyžařky pokřtily mládě takina**

Český reprezentační tým žen v běhu na lyžích pokřtil v liberecké zoo mládě takina čínské. Samička přišla na svět 20. ledna a dostala jméno Dorotka. Jméno vymyslely samotné reprezentantky Iva Janečková, Eva Nývltová, Klára Moravcová, Eva Skalníková a Helena Erbenová. Jediné, co musely závodnice dodržet, bylo počáteční písmeno jména, tedy D. Mladá fakánka získala také křestní list a všichni přítomní ji připili na zdraví ledovým citrónovým čajem.

„Zoo Liberec tak úspěšně navázala na loňské lyžařsko – takiní spojení. Tehdy samiči Betty společně s hercem Václavem Vydrou pokřtil lyžař a vítěz Světového poháru Lukáš Bauer,“ doplnil mluvčí liberecké zoo Ivan Langr.

Dorotka je potomkem matky Evy a otce Adama. Není však jediným mládětem takina, který letos přišel v Liberci na svět. Koncem ledna se narodilo ještě jedno mládě, rovněž samička. Ta však o dva dny později uhynula, protože nebyla schopna sát mateřské mléko.

Liberec se chlubí další raritou, 4D simulátorem

První virtuální 4D simulátor v České republice spustili do provozu v libereckém Centru Babylon.

kém Centru Babylon. Jediný 4D simulátor v zemi nabídne návštěvníkům možnost sledovat pět různých filmů, od ledového Výletu do Antarktidy přes sci-fi Cestu do středu země až po průlet Neobjevenou planetou. Simulátor, který je umístěn v nákupním městečku, má osm sedadel, z nichž každé umí sto různých pohybů a nabídne zrychlení až 2G.

„Na území Evropy jsou podobné simulátory pouze v šesti městech, konkrétně ve Skotsku, Rusku, Španělsku a Turecku,“ podotkl mluvčí Babylonu Jakub Kadečka. Investicí do 4D simulátoru se snaží povzbudit liberecké Centrum Babylon cestovní ruch nejen na Liberecko. Majitelé centra očekávají, že přilákají na novou atrakci i návštěvníky z Polska či Německa.

Jablonecko**V Jablonci zkoušeli autobus do hor**

Lépe si poradit s přivaly sněhu chtějí jablonečtí dopravci. Zkouší proto no-

vé možnosti přepravy cestujících do oblastí, které jsou položené ve vyšších polohách. Otestovali proto nyní kratší autobusy, které dokážou dobře manévrovat a dostanou se do hor i po sněhovými mantinely zúžených silnicích. Devět metrů dlouhý autobus s kapacitou šedesáti míst vyzkoušeli na linkách s menší kapacitou.

„Autobus má výborné manévrovací schopnosti. Pokud bychom se pro něj rozhodli, nahradil by vozidla, která jezdí momentálně na Hraběčce a Pustiny,“ uvedl generální ředitel ČSAD Jablonec Luboš Wejnar. Autobus, který byl zapůjčen z Polska, zatím nejedzí nikde na území České republiky. Využívají jej však v rakouských horských oblastech a uvažují o jeho využití v uličkách Athén. Autobus si vyzkoušeli také v Pojizeří.

Česká Lípa**Škola nabízí možnost nahlédnout do hodiny**

Neobvyklý nápad, jak ukázat dění přímo ve výuce, realizují již nějaký čas v jabloneckém Gymnáziu Dr. Randy. Jde o on-line přenosy z vyučování, které mohou zájemci sledovat na webo-

vých stránkách školy. Celý projekt nese název Big Randa.

Poslední on-line přenos se uskutečnil v polovině února. Šlo již o třetí živý internetový přenos z výuky. Vysílaný program přitom byl vskutku pestrý. Sledovat mohli diváci výuku anglické konverzace, němčiny nebo matematiky, ale shlédli i sportovní přípravu

tréninkové skupiny vrhačů. Škola totiž připravuje na sportovním gymnáziu i mladé naděje v atletice, lyžování či dalších sportech.

Hudební události jara bude koncert Chinaski

Jednou z největších hudebních událostí nadcházejících dní se na Českolipsku stane koncert hudební skupiny Chinaski. Kapela vystoupí v místním Jiráskově divadle 26. března. Předprodej vstupenek byl již zahájen. Českolipský koncert je součástí vystoupení, které kapela naplánovala na března a duben 2009.

V čele s Michalem Malátným zahraje kapela sérii divadelních představení, spojených s akustickým koncertem v divadlech po celé ČR. Koncerty jsou koncipovány tak, aby oslovily celou rodinu. Autopohádky jsou půvabné svou slovesností a hravostí, okořeněné sympatickými písničkami kapely, která se u toho velmi dobře baví. Během večera zazní pohádka o Plivníkovi v podání kapely Chinaski. Jako skvělý vypravěč a herec zde vyniká kromě svých hereckých kolegů především zpěvák Michal Malátný. Převážná část textů pochází z pera P. Grohmana, který s celým nápadem přišel, našel v něm textařské rozptýlení, ale bohužel také poslední tvůrčí příležitost. Vystoupení je rozděleno na dvě poloviny. V první polovině

zahrají kluci pohádku a písničky z Autopohádek a v druhé polovině se mohou fanoušci skupiny těšit na unplag-verze největších hitů Chinaski.

Nový Bor**Novoborsko protkají nové trasy pro pěší i lyžaře**

Sít rekreačních tras pro celé rodiny vznikne v nadcházejícím období v regionu Novoborska a do budoucna se propojí i s mikroregionem Žitavska. Jako další společný projekt si vznik turistických sítí naplánoval Svazek obcí Novoborska.

Trasy mají být přístupné návštěvníkům po celý rok. V létě poslouží turistům, cyklistům i třeba vyznavačům stylu nordic walking, v zimě se počítá s jejich využitím pro lyžaře. „Tuto síť budou tvořit trasy běžeckých a lyžařských tratí na Polevském vrchu, Kluckách a Kočárové cestě a spojnic těchto tras budou v okolních obcích a městech. V další etapě se počítá s propojením těchto tras v oblasti Luže na německé i české straně,“ popsal plán svazku J. Sviták. V zimě se počítá s tím, že zde budou udržovány stopy pro běžecké lyžování, ale i pro pěší návštěvníky.

Při značení sítí tras bude vycházeno z dobových cest a jejich značení, které jsou mnohde dnes již nevyužívané nebo zcela zapomenuté. Obnoveny budou také historické sklářské stezky. Protože je zdejší oblast již dnes hojně navštěvována turisty, chtějí se v rámci projektu organizátoři zaměřit také na vylepšení hygienického zázemí, parkování či odpočívadel, což zde zcela chybí. (ka)

Příslušníci liberecké brigády hlásili návrat z Urazgánu

Liberec | Ve čtvrtek 5. února ráno uskutečnili na Náměstí E. Beneše slavnostní nástup příslušníci 1. kontingentu Armády ČR ISAF Urazgán. Stalo se tak po ukončení půlroční mise v této afghánské provincii, kde 63 příslušníků mechanizované roty AČR z 31. brigády radiční, chemické a biologické ochrany působilo na nizozemské základně Camp Hadrian spolu s 200 vojáky nizozemské armády.

Příslušníkům nastoupené jednotky děkuje hejtman Libereckého kraje Stanislav Eichler.

„Hlavním úkolem našich vojáků v Urazgánu byla ochrana a obrana perimetru základny. Velitel strážní jednotky byl také zodpovědný za koordinaci činnosti při ochraně základny společně s příslušníky afghánské armády, jejíž předsunutá stanoviště se nacházejí do 10km od základny. Kontingent tvořilo 63 příslušníků z šesti vojenských útvarů, jádro tvořily dvě čtyři bojového zabezpečení praporů radiční, chemické a biologické ochrany liberecké brigády, mezi nimi bylo sedm žen. Velitelem kontingentu byl pplk. Miroslav Brázda,“ uvedl tiskový mluvčí brigády David Tomčík.

Více než polovina příslušníků kontingentu má zkušenosti z misí v Kuvajtu, Iráku, Afghánistánu, na Balkánu

a v misích OSN. Na jejich místa na základně Camp Hadrian nastoupil 20. ledna stejný počet vojáků 2. kontingentu AČR, a to ze 4. brigády rychlého nasazení a dalších pěti útvarů, kterému velí kpt. Jiří Líbal.

Příslušníkům nastoupené jednotky na Náměstí E. Beneše přišli poděkovat za účast v misi hejtman Libereckého kraje Stanislav Eichler, primátor města Liberec Jiří Kittner a další představitelé státu a armády. Součástí nástupu bylo také udělení medailí příslušníkům tohoto kontingentu. Po slavnosti se uskutečnilo neformální setkání vojáků s hosty a rodinnými příslušníky.

Text: Pavel Aur

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
ČESKÉ REPUBLIKY

Pozor, nepřehlédněte!

Vážení klienti a pojištěnci Všeobecné zdravotní pojišťovny,

obracím se na vás s důležitou informací. V minulých týdnech jsme zaznamenali zvýšenou aktivitu jedné konkurenční zdravotní pojišťovny. Její zkrácený název je blízký naší VZP ČR a právě této podobnosti zneužili najatí pracovníci.

Od mnohých z vás víme, že jste byli osloveni na ulici či dokonce doma agenty této pojišťovny. Byli jste ubezpečeni, že se na vašem zdravotním pojištění nic nemění, avšak váš podpis je důležitý pro převzetí dárku. V některých případech bylo naznačeno, že VZP ČR z různých důvodů mění název či neposkytuje jistoty. Mnozí z vás, takto oslovených klientů, ani neví, že jediným podpisem změnili zdravotní pojišťovnu.

Máme také informaci, že jeden lékař v Liberci, který s námi ukončuje smluvní vztah, své pacienty přesvědčuje o přechodu k jiné zdravotní pojišťovně. Je za tím zřejmě jen jeho osobní prospěch a nikoliv prospěch pacientů.

Chtěl bych vás všechny stávající naše klienty upozornit, abyste si dali zvýšený pozor na to, co podepisujete, a to nejen na ulici. Vždyť nejde jen o momentální finanční výhodu, kterou obdržíte. Jde také o nevratný krok, který si můžete rozmyslet nejdříve až za rok. Jen jednou ročně je totiž možné měnit zdravotní pojišťovnu.

Všeobecná zdravotní pojišťovna poskytuje takové výhody, které nejsou srovnatelné s nabídkami ostatních pojišťoven a pokud přece jen v nějaké oblasti preventivní péče nabízí jiná pojišťovna o něco více výhod, jedná se pouze o krátkodobou a okamžitou výhodu.

VZP ČR má nejhustší síť poboček a úřadoven ze všech zdravotních pojišťoven. Rovnoměrně pokrýváme smluvními zdravotnickými zařízeními celou ČR. Všude, a to podtrhuji, všude vás ošetří bez problémů. Naše dceřiná společnost Pojišťovna VZP a.s. vás zdravotně pojiští do zahraničí a ještě k tomu můžete získat jisté výhody.

Zvažte prosím, zda se vám vyplatí měnit vaši zdravotní pojišťovnu. Jsem si jist, že právě v těchto dnech finanční krize je dobré být pojištěn u silné, stabilní a velké instituce, kterou jistě Všeobecná zdravotní pojišťovna je.

S úctou váš
Jiří Benedikt,
ředitel Krajské pobočky VZP ČR
pro Liberecký kraj

tel.: 952 231 111
E-mail: informace54@vzp.cz

www.vzp-lbc.cz

Oddělení ústní, čelistní a obličejové chirurgie

Liberec | Mezi zdravotnické obory, o kterých se příliš nehovoří a jejichž činnost bývá často zaměňována s jinými, patří ústní, čelistní a obličejová chirurgie. Abychom tuto skutečnost alespoň částečně napravili, zastavili jsme se na stejnojmenném oddělení Krajské nemocnice Liberec, a. s., kde jsme pohovořili s primářem MUDr. Ladislavem Dzanem.

■ Čím se ústní, čelistní a obličejová chirurgie liší od ostatních chirurgických oborů, čím je specifická?

Je to především tím, že se věnuje oblasti hlavy, části těla, kde jsou nejen soustředěny důležité funkce člověka, ale pokud se zaměříme na obličej, je to i oblast, která spoluvytváří naši osobnost. Je na něm vše vidět, vyjadřujeme jím své emoce, pocity, nálady. Myslím si, že pokud má někdo na obličeji nějaký problém, ať už jizvu či nějakou jinou např. poutavou deformaci, nehraje roli, zda jde o ženu nebo o muže, chce ji většinou odstranit.

■ Jakými operativami se na oddělení zabýváte?

Operační spektrum máme rozsáhlé. Musíme si uvědomit, že oddělení ústní, čelistní a obličejové chirurgie je součástí akreditovaného traumatologického centra KN Liberec, a. s., což v praxi znamená, že naše nemocnice pacientovi poskytuje komplexní péči o veškeré úrazové stavy, čili i včetně zlomenin lícne čelistní oblasti. Zhruba dvě třetiny úrazů jsou z dopravních nehod a sportu, zbytek pak tvoří pracovní úrazy, jako jsou pády, řezání dříví na cirkulárce, a také kriminální činy. Dále se zabýváme operacemi nádorů dutiny ústní a obličeje, řešíme komplikované život ohrožující zánětlivé stavy.

■ Které zákroky považujete za nejsložitější?

Na takovou otázku není jednoznačná odpověď. Všechny zákroky, které vedou k uzdravení či dokonce k záchraně života pacienta, jsou důležité. Někdy nemusí jít vůbec o složitý zákrok, jindy člověku bohužel, a to se týká zejména ná-

dorových onemocnění, už nemůže pomoci sebesložitější chirurgický postup.

■ Spolupracujete s obvodními lékaři?

Samozřejmě. Ta spolupráce je nutná a velice důležitá. Oni jsou ti první, kteří správnou diferenciálně diagnostickou rozvahou a včasným odesláním mohou ovlivnit další prognózu a vývoj onemocnění. Jde zejména o stomatology, kožní lékaře a ORL specialisty.

■ Je možné poukázat na některé problémy, jež později řešíte, z pohledu prevence či osvěty?

Určitě velké množství zákroků, které provádíme, by se nemuselo dělat, kdyby lidé dodržovali zásady hygieny ústní dutiny, pravidelné kontroly chrupu a včas vyhledali pomoc lékaře, když se naskytne nějaký problém. Hodně chorob vzniká po zanedbání prevence. Mělo by být pravidlem, že co se nezhojí v dutině ústní během tří týdnů, je nutno odeslat ke specialistovi. Na něm je pak posoudit vhodnou další léčbu např. excizi útvaru k histologické verifikaci. Nádorová onemocnění ústní dutiny velmi často vznikají u pacientů, kteří provozují tzv. tolerovanou narkomani, což je kouření nebo časté pití alkoholu, v horším případě kombinace obojího. Proto doporučuji jak kouření, tak holdování nikotinu výrazně omezit nebo s nimi úplně přestat.

■ Když zmiňujeme prevenci, vzpomínám si, že před časem se vaše oddělení zapojilo do projektu s názvem Dentální hygiena mentálně postižených.

Šlo o školení ošetřovatelského personálu a klientů s lehkým a středně těžkým mentálním postižením

Primář MUDr. Ladislav Dzan sleduje práci členů svého týmu - anesteziologa MUDr. Petra Šuráně a anesteziologické sestry Petry Holinové - v přípravě pacienta na resekci horní čelisti a jazyka pro nádorový proces společně s blokovou resekci regionálních spádových uzlin krku. Tento výkon byl prováděn v celkové narkóze.

v jejich domovech. Cílem bylo naučit je správným hygienickým návykům při běžném ošetření a péči o zuby a dutinu ústní, jakož i správnou péči po stomatologických zákrocích, které vzhledem k mentálnímu postižení není možné jinak provádět než v celkové narkóze. Naše oddělení se jako jediné pracoviště v Libereckém kraji stará o tyto klienty vyžadující ošetření zubů v celkové narkóze, přičemž většina těchto klientů absoluuje ošetření jednou za rok, aby se případné problémy mohly řešit včas, nikoliv v momentě, kdy už vyvolají bolest.

■ Jaký máte pracovní kolektiv a jste spokojený s technickým a přístrojovým vybavením?

Když řeknu, že mám výborný a zkušený kolektiv, bude se to zdát jako populismus, ale je to skutečně tak. Dívám se však trochu s obavou do budoucna, protože budou chybět maxilofaciální chirurgové. Veřejnosti pravděpodobně není známo, že specialista v našem oboru musí vystudovat nejen všeobecné lékařství, ale také stomatologii, aby pak mohl získat požadovanou atestaci. A to je samozřejmě časově hodně zatěžující. Pokud jde o vybavení oddělení, je to vždy o penězích.

Přístroje, které používáme, mají dlouhou životnost a plní svou funkci výborně, čili odpovídají požadovanému standardu stejně zaměřených špičkových zahraničních pracovišť. Samozřejmě, že bychom rádi vybavení častěji obměňovali, ale musíme jednat plánovitě. Co bych však v budoucnu rád pořídil, je intraorální kamera, která umožňuje lepší přehlednost nálezu v dutině ústní, jeho zobrazení na monitoru s možností ukázkou pacientovi a se záznamem na paměťové médium.

Text a foto: Pavel Aur

Stacionář pro jednodenní katetrizace

Liberec | Krajská nemocnice Liberec, a. s., má jeden z dalších primátů mezi českými zdravotnickými zařízeními. Od ledna zavedla ve svém kardiocentru stacionář pro jednodenní, tedy ambulantní, katetrizace.

Zařízení, jehož úkolem je kromě zvýšení efektivity práce také příjemnější pobyt pacientů v nemocnici, bylo vybudováno během dvou měsíců nákladem 600 tisíc korun, když rekonstrukce bývalé jídelny lůžkové stanice kardiologie byla hrazena z rozpočtu nemocnice a na vybavení stacionáře přispěli sponzoři.

Na význam stacionáře a problematiku katetrizace jsme se zeptali primáře kardiologického oddělení MUDr. Rostislava Poláška.

■ Můžete laicky veřejnosti nejprve vysvětlit metodu katetrizace?

Srdeční katetrizace je vlastně základní vyšetření u nemocných s ischemickou chorobou srdeční. Je to vyšetření, jež je nutné provést rovněž u řady dalších onemocnění srdce, jako je např. srdeční selhání či srdeční vada, kdy se zvažuje některé chirurgické řešení. U nemocných ischemickou chorobou srdeční dochází k zúžení věnčitých tepen, což může vést k infarktu, k náhlému úmrtí a srdečnímu selhání. Katetrizace je nutná k tomu, abychom věděli, jak chorobu správně léčit. Zhruba jedna třetina pacientů jde po vyšetření na operaci srdce, asi 40 procent potřebuje katetrizační zákrok tzv. an-

gioplastiku dnes většinou spojenou s implantací stentu. Zbytek jsou pak případy, kdy zjistíme, že jejich potíže nejsou způsobeny ischemickou chorobou srdeční nebo pro její léčbu postačí medikamenty. My se musíme katetrem dostat až k věnčité tepně, nastříkne se kontrastní látka a provede rentgenový snímek, který nám prozradí, v jakém stavu se tyto tepny nachází.

■ Vaše kardiocentrum metodu katetrizace vřetení tepnou, tedy vřetením ze zápěstí, využívá dva roky. Jak se prováděla, když jste ještě neměli stacionář?

Většina pacientů, u nichž se katetrizace prováděla z třísla, u nás strávila dva dny a dvě noci. Jeden den museli projít vyšetřením, jako jsou odběry krve a ultrazvuk srdce, přespali na lůžkovém oddělení a druhý den šli na samotnou katetrizaci. Po jejím provedení museli u nás ještě 12 hodin ležet a teprve další den byli propuštěni domů.

■ Na zavedení stacionáře jste určitě nepřišli ze dne na den. Měli jste možnost sbírat zkušenosti ze zařízení, která už stacionář využívají? Postupně jsme si ho připravovali. Podle mých znalostí takto komplex-

Komfort téměř domácího prostředí stacionáře si pochvaloval primář MUDr. Rostislav Poláškoví pacient Antonín Toloč. Protože trpí bolestmi zad, cenil si především výhodu polohovacích křesel.

ně a radikálně, jak jsme stacionář pojal my, v Česku dosud nepracuje. Chtěli jsme, aby toto zařízení bylo civilní a pacienti se v něm cítili ja-

ko doma a ne jako v nemocnici. Něco podobného se nyní chystá v Plzni. Můžete položit otázku, zda jde o bezpečnou a vyzkoušenou meto-

du. My jsme vycházeli ze zahraničních zkušeností, hlavně z Holandska a Kanady, kde podobné stacionáře fungují už několik let. Víme, že pacienti, u kterých byla provedena katetrizační metoda z vřetení tepny, mají mnohem méně komplikací než pacienti, u nichž byla katetrizace provedena z třísla, kde je např. větší riziko krvácivých komplikací, což je největší problém. Dnes je tato metoda katetrizace prováděna u většiny našich pacientů. Počítáme s tím, že v tomto roce po katetrizačním vyšetření z vřetení tepny stacionář využije 700 až tisíc pacientů našeho kardiocentra.

■ Když to shrmete, jaké výhody stacionář přináší?

Je to především výrazné zvýšení komfortu pacientů, u kterých nevyžadujeme po katetrizaci klid na lůžku, ale naopak doporučujeme aktivní pohyb. Ve stacionáři mají pacienti doslova domácí prostředí. Odpočívají a tráví čas v běžném domácím oděvu, v pohodlných polohovacích křeslech, mají k dispozici televizor a kuchyňský kout, kde si mohou připravit vlastní občerstvení. Nejsou tedy upoutáni na lůžku, ale mohou se volně pohybovat, což má pro ně největší význam.

Text a foto: Pavel Aur

Tři tisíce kilometrů lodí po Antarktidě

Antarktida

Jihopolarní pevnina s rozlohou 13,2 milionu km² s přilehlými ostrovy. Včetně šelfových ledovců 14,1 milionu km². Bez trvalého osídlení. Je obklopena jižními okrajovými moři oceánu Atlantského, Tichého a Indického. Antarktickým poloostrovem se přibližuje k jižní Americe na vzdálenost 1 450 km.

Antarktida má ze všech kontinentů největší střední výšku (2 040 m). Z 99% ji kryje pevninský ledovcový štít, z něhož vystupuje skalní podloží. Nejvyšší je hora Vinson, 5 140 m.n.m. Malá bezledá území se nazývají antarktické oázy (viz též Bungeova oáza). V geologické minulosti byla Antarktida součástí Gondwany, zaledněna je od starších třetihor. Objevna ložiska kamenného uhlí, rud železa, uranu a mnoha barevných kovů.

Podnebí Antarktidy je drsné polární, s průměrnou měsíční teplotou v období zímím -8 °C (na pobřeží) až -70 °C (ve vnitrozemí) a v období letním 2 °C (na pobřeží) až -50 °C (ve vnitrozemí). Absolutní minimum bylo naměřeno ve výzumné stanici Vostok, -88,3 °C. Průměrná roční teplota u této stanice je -56 °C. Časté jsou silné větry a sněhové bouře. Srážky jsou malé, většinou sněhové, roční průměr je 175 mm, na pobřeží a ostrovcích dosahuje až 1 000 mm.

Rostlinstvo a živočišstvo je chudé, zčásti reliktní. Vyskytuje se hlavně na pobřeží a v oázách. Nejtypičtější jsou tučňáci a ploutvožci. Od roku 1959 platí pro Antarktidu smlouva o mezinárodním mírovém a vědeckém využívání, vědecké stanice. Název je uměle vytvořen z řečtiny anti = na protilehlé straně a Arktis, tj. naproti Arktidě, naproti Severu.

Historie objevování Antarktidy

Již v roce 1773 spatřil anglický mořeplavec James Cook jižní Sandwichovy ostrovy a jižní Georgii na své cestě kolem jižního polárního kruhu. Antarktida byla poprvé spatřena v roce 1820 nezávisle na sobě Fabianem Bellingshausenem, Edwardem Bransfieldem a Nathanielem Palmerem. Roald Amundsen (16. července 1872 – červen 1928 Barerntovo moře), byl norský polární badatel, jako první člověk dosáhl jižního pólu. V srpnu Amundsen vyplul na jih na lodí Fram, kterou mu poskytl Nansen. 19. října 1911 Amundsen opustil základní tábor se čtyřmi společníky, čtyřmi sáněmi a 52 psy. Amundsenova mise měla jen jediný cíl: dosáhnout pólu, a to rychle. Již 14. prosince 1911 byla na pól vzlétána norská vlajka.

V prosinci 1966 byl poprvé zdoán nejvyšší vrchol Antarktidy. Úspěšnou výpravu amerického alpinistického klubu vedl Nicholas Clinch. Na 4 897 m vysoký Vinson Massif postupně vystoupilo všech deset členů výpravy.

Pravděpodobně první Češi se na vrchol dostali na šedý den 2004 v jednu hodinu ráno. Byla to minipedicve ve složení Mirek Caban, Viktor Pustai a Jaroslav Fukala. Nahore byla teplota -45 °C a cesta na vrchol a zpět do základního tábora jim trvala 23 hodin.

Pojedte s námi na cestu, kterou stále ještě mnoho Čechů neabsolvovalo. Vypravte se s námi do Antarktidy norskou lodí FRAM (mimochoodem na lodí stejného jména Roald Amundsen dobyt v roce 1911 jižní pól) na pouť dlouhou 3 000 km z Ohňové země, z nejjihnějšího města na zeměkouli – Ushuaia, směrem na jižní Shetlandské ostrovy ležící takřka na jižním polárním kruhu.

ných mořeplavců, kteří se sem vypravili, již nikdy nespátli cíl své cesty. I známi cestovatelé moderní doby, prezentující své zkušenosti na internetu, hovoří o pekle, které je třeba na cestě k očekávanému ráji překonat. Vše je závislé na počasí.

Zhruba v půle cesty přes Drakeovu úžinu se dostáváme do oblasti nazývané Antarktická konvergence.

Ledové vody z jihu se tedy podsouvají pod teplejší vrstvy ze severních oceánů a vodní proudy vynášejí ke hladině obrovské množství živin. To je začátek velkého potravinového řetězce, který se projevuje zvýšeným výskytem života. Drobných mořských živočichů, ryb, delfinů a mnoha druhů ptáků – albatrosů a buňňáků, doprovázejících naši loď. Tyto projevy života ale můžeme jen těžko pozorovat, neboť v chladném vzduchu se sráží vlhkost a vše kolem nás náhle zakryje hustá mlha.

Den 4.

Oblast Antarktické konvergence nás zcela pohlcuje. I na vrchní palubě lodi není vidět dál, než na několik kroků před sebou.

Na luxusní torpédoborec FRAM s posádkou Filipinců pod vedením kapitána Rune Andreassena se mezi 210 pasažéry nalodila 29. listopadu 2008 také šestice Čechů – Jaroslav a Jitka Brožková z Prahy, Zbyněk a Martina Filingerovi z Liberce a Josef Mach a Hana Dasková z Mladé Boleslavi. Rozdělení do 7 družstev po 32 lidech, v modrých bundách s nápisem Greenland Antarctica, které jim zůstaly na památku, se 210 cestovatelů vydává do neznáma. Tam, kde noc, či spíše šero, trvá zhruba jen tři hodiny denně, kde je pořád teplota pod nulou, kde fouká vítr kolem 120 km/h., ale kde se uprostřed ledu a sněhu můžete venku i vykoupat v přírodní vulkanické vodě.

Den 1. (28. 11. 2008)

Po přiletu do Buenos Aires nás na letišti čeká zástupce společnosti Hurlgruten. Dokonalá organizace nás převzavuje, v Jižní Americe je to něco nevidaného. Cestou do hotelu nás mikrobuz ještě zaveze na nejménějším místě „Paříž jižní Ameriky“, do čtvrti La Boca, kde vyrůstal Maradona, přístavních doků, čišících duchem tane a Eviy Peronových, prezident-ského paláce Casa Rosada a mnoha dalších památek. Po uložení v luxusním čtyřhvězdičkovém hotelu NH City se vydáme do ulic ochutnat právě argentinské steaky a nemohli bychom říci, že jsme poznali Buenos Aires, kdybychom večer nenavštívili proslulé Tango Show. Program končí až dlouho po půlnoci.

Den 2.

Ráno z Buenos Aires odletáme charterovým letadlem do Ohňové země Tierra del Fuego a přistaneme v nejjihnější město na zeměkouli – Ushuaia.

V 17 hodin po krátké přístavní kontrole přichází dlouho očekávaný okamžik – vstupujeme na palubu lodi FRAM. Zavazadla, o která se již z Buenos Aires nemusíme starat, nacházíme ve svých kajutách a seznamujeme se s naším novým dočasným domovem. Loď vyplouvá dlouhým úzkým průlivem Beagle Channel a my ještě v pozdních nočních hodinách absolvujeme povinné bezpečnostní školení, cvičný poplach a zkoušku evakuace do záchranných člunů. Po dvou denních cestování a dnešním náročným dnem jsme tak unaveni, že okamžitě usínáme.

Den 3.

Klidný spánek netrvá dlouho. Krátce po půlnoci nás probudí nezvyklé houpaní lodi. To je známka, že vplouváme na širý oceán - do Drakeovy úžiny. Je to místo, kde se setkávají chladné antarktické vody z teplejší a slanější vodou Tichého oceánu. Tisíc dvě stě kilometrů před námi je považováno za nejobtížnější moře na světě. Ztroskotalo a potopilo se tu mnoho lodí. Mnozí z odváž-

ků před sebou. Jenom podle aktuální situáční mapy na plazmové obrazovce v recepci poznáváme, že cesta Drakeovou úžinou se blíží ke konci a před námi jsou Shetlandské ostrovy.

Naše vzrušení umocňuje účast na proškolení o pravidlech chování na půdě Antarktidy. Školení je povinné a bez podpisu na prezenční listině bychom nebyli na pevninu vypuštěni. Kromě základních pravidel, jako je absolutní zákaz vynášení jídla z lodi, kouření na pevnině, plivání, smrkání či odhazování jakýchkoliv odpadků, se dozdíváme i důležité záležitosti o chování při styku s divokými zvířaty. Nepřiblížovat se ke zdánlivě mirumilovným tuleňům, kteří si ve skutečnosti velice agresivně hájí své teritorium a kteří se i s ploutvemi na pevnině dokážou pohybovat mnohem rychleji než turisté v gumových holíčkách. Respektovat tučňáky!

Na Antarktickém kontinentu žije asi 19 druhů těchto úchvatných opeřenců, turisté prý ale bezpečně poznávají

kteou je možno dovnitř sopečného kráteru vplout. Námocníci tomuto místu říkájí Neptunovy plíce. Před bouřlivým oceánem chráněný přístav byl dlouhá desetiletí velrybářskou základnou. První budovy zde vyrostly již v roce 1905. V letech 1912 až 1931 Norové základnu rozšířili a v roce 1941 zde vybudovali své zázemi i Britové. Všechny stavby

však byly zničeny při sopečných erupcích v letech 1967 - 69, kdy je zavalilo horké bahno.

Brzo po vplutí do kráteru nastává naše chvíle - Češi jsou v první skupině připraveni k vylovení. Oblékáme si záchranné vesty a na malých gumových člunech míříme ke břehu. Poprvé vstupujeme na půdu patřící k Antarktickému kontinentu. A to na půdu pěkně horkou! Z povrchu černé pláže neustále stoupá pára a vrstva sněhu se mění na potůčky teplé vody. Všude je cítit zápach síry. Chvilku se procházíme po břehu a potkáváme pozůstatky velrybářské základny, vraky lodi a také první tučňáky z druhu uzdičkových a oslíků.

Naši mysl ale stále více přitahuje jezírko, budované expedičním týmem. S rýči a lopatami hloubí těsně u okraje je ledového jižního oceánu mělkou prohlubeň, která se rychle zaplní vodou a ohřívá se sopečnou energií. To už neváháme a za troskami jakéhosi železného zásobníku shazujeme několik násobně vrstvy svého oblečení. Nakonec jenom v plavkách a čepičce vyběháme na pláž k jediné koupeli v Antarktickém oceánu. Nohy na chvíli ohřejeme v horké vodě

termálního bazénku a potom skočíme do ledové vody. Teplota -2°C působí jako bodlání jehel pod kůži. Po několika vteřinách ponoření už pospícháme zpátky do teploučké vody. Tento zrychlenou saunou si několikrát za sebou zopakujeme, a když už nám je opravdu nenesitelná zima, utíkáme zpět do provizorní převlékárny.

Den 5.

Ráno loď FRAM vplouvá do úzkého fjordu Andvord Bay, který se hluboko zarezává mezi strmé skály a příkré ledovce Antarktického poloostrova. Na konci tohoto fjordu leží základna Neko Harbour, pojmenovaná podle velrybářské lodi Neko, která zde poprvé ztroskotala v roce 1900. Míjíme velké množství ker, svědčících o zvýšené aktivitě ledovců, lemujících zátoku. Jinak je ale pěkné počasí a nefouká ani silný vítr. Naše šance na úspěšné vylovení je tedy velká. Expediční tým se na malém člunu vydává na průzkumnou cestu k pobřeží a turisté očekávají pokyn k přípravě k vstupu na pevninu. Podle mezinárodního reglementu, který posádka striktně dodržuje, nesmí na pevninu vystoupit žádnou více než 100 lidí. A tak jsme od prvního dne rozdělení do 7 skupin - každou tvoří 32 osob, které se vydají na čtyři čluny po 8 lidech. Interval vylovení jednotlivých skupin je 20 až 30 minut a když čluny přivážejí na

břeh čtvrtou skupinu, první se na nich zase vrací zpět. Většinou tak máme hodinu až hodinu a půl pobytu na pevnině.

Dalekohledem sledujeme marné počínání expedičního týmu, jehož člun se přes množství malých plouvoucích ker u břehu vůbec nemůže k pevnině prodat. Nakonec se člun s celou posádkou vrací zpět na loď a naše napjaté očekávání se mění ve zklamání. Verdikt kapitána zní, že kvůli ledům u pobřeží není bezpečné vylovení možné.

Smutně opouštíme tuto zátoku a nedokážeme se ani patřičně radovat při pohledech na monumentální, rozpuštěné plouvající ledovce, které FRAM opatrně míjí. FRAM ale máji argentinskou základnu i obklopující monumentální ledovcové stěny jako by bez povšimnutí. Vitr sílí a mění se ve víchřici. Když fotíme z vrchní, sedmé paluby scenerie Paradise Harbour, máme co dělat, abychom se udrželi na nohou! Svítí sluníčko, ale víchřice přesahuje 130 km za hodinu. Čepiči z hlavy strhne během vteřiny. Vše, co není pevně připoutané, mizí během chvíle ve vzduchu a v oceánu.

Další nemilosrdný ortel zní - ani tady není vylovení možné. Kapitán komunikuje s loděmi v blízkém okolí a podle jejich zpráv se rozhoduje pro radikální řešení. V této oblasti nemáme šanci a tak se neplánovaně vydáváme o sto kilometrů severněji, do oblasti, kterou bychom navštívili až o několik dnů později, do přístavu Port Locroy.

Port Locroy, historická britská základna, je nyní opuštěná a bez stálé posádky. V původních budovách je zřízeno muzeum historie dobývání Antarktického kontinentu a veškeré vybavení je tu ponecháno z 50. let minulého století. Atmosféru tehdejších časů dokreslují volně položené noviny a časopisy z této doby. Je tu zřízen i fungující „poštovní úřad“ s unikátními antarktickými známkami a razítkem Antarktidy. Posádka lodi FRAM má od základny klíče a při vylovení se stává její obsluhou.

Přestože jsme urazili značnou vzdálenost, vítr se nechce utišit na bezpečnou míru. Jsme stále na palubě, připraveni a nařezání, že se znovu vypravíme na pevninu. Teprve kolem desáté hodiny večer se ozývá spásná výzva: „Skupina číslo dvě se připraví k vylovení“. Se zájvostí sledujeme člun, který při prvním zklidnění víchru mají možnost odplout na břeh. Vydří zlepšené počasí i pro další skupiny? A nebude už velká tma? A což teprve, když se po hodině a půl první návštěvníci zase vracejí. Vykřikují jako „fantastické“, „nádherná“, „to jsme ještě nezažili“ prohlubují naši úzkost z toho, že na nás se už řada nedostane! Ale nakonec jsme se dočkali. A dokonce v tu nejzajímavější dobu! Je sice už půlnoc, ale díky blízkosti jižního polárního kruhu je stále mírné světlo. Světlo, které barví okol-

ní ledové kulisy do tajemného modra. Vystupujeme na břeh, přímo doprostřed kolonie tučňáků. Ani jim se nechce spát! S úžasem sledujeme štěbetající opeřence, kteří se nám pletou pod nohama. Procházíme mezi starými budovami, historickým harampádím a sáněmi, ponechanými zde jako relikvie. V muzeu rychle kupujeme unikátní známky, lepíme je na připravené pohledy a po jejich vhození do poštovní schránky spěcháme ven, abychom pořídili společnou fotku české výpravy v Antarktidě. Nadšení se vracíme na loď, dvě hodiny po půlnoci.

Den 6.

Kolem čtvrté hodiny ranní proniknou malým okénkem do kajuty první paprsky. Zátoka Port Locroy, kde zůstala FRAM kotvit přes noc, je zalita vycházejícím sluncem. Nádherná scenerie je před zvěstí vrcholného dne naší cesty. Po nějaké době se loď dává do pohybu a pluje podle plánu na jih.

Palubní rozhlas upozorňuje na blízkost se průlivem Lemair Channel. Tento průplav byl objeven německým dobyvatelem Eduardem Dallmanem až v roce 1873, do té doby tuho úchvatnou scenérii lidské oko nespapřilo. Poměrně úzký a 11 kilometrů dlouhý průplav je považován za jednu z nejkrásnějších přírodních Antarktidy. Jen těžko se ale dá popsat pocit, který v úžasném pozorovateli vyvolává. Příkré srázy černých skal a modré stěny ledovců těsně lemují obě strany průplavu. A když máme trochu štěstí a vítr se v této hodině utmátně oblasti zklidní, objeví se na temně hladině jejich zrcadlové obrazy. Posádky expedice nazývají tento průplav „Kodak channel“ podle zvuku neustále machající spouště fotografu.

Jesté před obědem sňaháme vylovení na ostrov Petermann Island. Odpoledne máme v programu návštěvu ukrajinské vědecké stanice Vernadskij. Tuto základnu zakoupila Ukrajina od Velké Británie v roce 1996 za jedinou libru. Podmínkou bylo, že stanice bude Britům zdarma poskytovat veškeré výsledky měření a výzkumu až do roku 2009. Ostrov Galindez, na kterém základna leží je nejjihnějším místem, kam se při naší výpravě dostaneme. Pouhý stupeň od jižního polárního kruhu.

Podmínkou bylo, že stanice bude Britům zdarma poskytovat veškeré výsledky měření a výzkumu až do roku 2009. Ostrov Galindez, na kterém základna leží je nejjihnějším místem, kam se při naší výpravě dostaneme. Pouhý stupeň od jižního polárního kruhu.

Již z dálky je vidět vysokou černou věž sloužící jako zábrana paliva. Vstupně navedený nápis nazývá stanice „Vernadskij“ na její stěně vypovídá o sverázném numru ukrajinských vědců. Věsta nalada je cítit i uvnitř celého komplexu. Cílem exkurze pak přivodí zakončí slovy: „A nyní se odbereme do míst, kde se vyrábí nejlepší vodka ve světě Antarktidě, vodka Vernadskij“. Nacez odcházejme do 11 patra, kde je společenská místnost a bar. Vyzdoběna domínou šikrá podprsenek, převážně ve novaných tuziškách, které na opátku dostávají sklenku vodky zdarma. U nás je výprava je v tomto zvyku dopředu informována, a tak některé z dam předávají obsluze baru své spodní prádlo. Pak už sundávají pravou rukavici a obracejí do sebe jednu vodku za druhou. Z reproduktorů naplno vyhrávají melodické ukrajinské a ruské lidové písně a všeobecně veselí se s konzumací dalších a dalších skleniček vodky stupňují. Refrén písně „vsjo budet charaso...“, při němž tuto výzkumnou stanici opouštíme, nám bude ještě dlouho znít v uších.

Den 7.

Znovu se máme vrátit do zátoky Neko Harbour, kam se nám především nepodařilo vyložit, potom navštívíme děmonický ostrov Cuverville s obrovskými koloniemi tučňáků a odpoledne máme strávit v zálivu Wilhelmina Bay pozorováním velryb.

Neko Harbour nám ale asi není souzen. Znovu se zvedá prudký vítr. Expediční tým se ani nepokouší vplout ve člunu a oěřit podmkny na břehu. Meteorologický předpověď není dobrá a možnost výstupu na půdu Antarktického poloostrova tak pro nás definitivně mizí.

Kapitán pokračuje plánovaným směrem a my doufáme, že o několik desítek kilometrů dál bude počasí příznivější. Asi za dvě hodiny proplouváme úžinou mezi ostrovy Rongé a Cuverville. K silnému větru, který neochabuje, se navíc přidala ještě hustá mlha. Je nám jasné, že ani toto místo, které známe z obrázků, nevidíme. Jenom chvílemi, když se dírou v mracích otevře pohled na vysoké skalnaté útesy, získáme představu, jak asi tento ostrov s neobyčejnou kulísov hor vypadá ve skutečnosti.

Naládu nám částečně zlepši hlášení lodního rozhlasu, že na ukrajinské základně byly po našem odjezdu nalezeny

trí rukavice - všechny pravé! Pokud jejich majitelky, které zřejmě zkonsumovaly příliš vodek, nenahlaší adresu, kam mají ochotni Ukrajinci rukavice zaslat, bude zřejmě v baru stanice Vernadskij založena nová neobyčejná sbírka. Zářiv Wilhelmina je známý jako místo, kam se za potravou sňahuje velké množství velryb. Proto se stal na mnoho desetiletí místem jejich pravidelného lovu a velrybářskou základnou. Kromě velryb je tu možné spatřit i velké tulene Weddellovy tulení leopardi - nejnebezpečnější antarktické predátory a tulení krabovravé. Venku ale zuří víchřice a na vrchní, otevřené palubě, odkud je nejlepší výhled, se nedá dlouho vydržet. Spátní známky života za těchto podmínek je však téměř nemožné. Přesto vydržíme v míru a víchru sledovat velké plouvající ledovce, bírovane tříští mořské pěny. Dramaticky zatažené nebe, z něhož chvílemi problesknou sluneční paprsky a osvětlí část rozbořeného moře, spolu se zvukem ledové meluziny, navozuje těžko popsatelný pocit. Jak ničotný je člověk před silou mocné přírody! A jaké asi měl počty první mořeplavec, který se do těchto nehostinných míst dostal v malých, dřevěných barchách, vydání na milost a nemilost rozmanitým počasím.

Přestože my si v útroběch velké, luxusní lodi připadáme bezpečni, skutečná situace je taková není. V rozbořeném zálivu je mnoho podmořských útěsů a kapitán má s navigací mezi nimi značné problémy. Teprve po návratu domů se ze zpráv dozvíme, že pouhý den po nás, přesně na tomto místě, ztroskotala obdobná argentinská loď Ushuaia a všichni turisté s posádkou museli být evakuováni.

Den 8. (5. 12. 2008)

Před návratem máme ještě poslední možnost vylovení. Cílem je Half Moon Island, ostrov pojmenovaný podle svého tvaru. Úzký, dva kilometry dlouhý pruh pevniny je stočený do tvaru písmene C. Leží ve větším mnohem větší Livingstonova ostrova, jehož spíračí útesy se tyčí vysoko nad vodní hladinou. Vystoupit máme na široké, snadno přístupné pláži, kde je postavena i oranžová budova argentinské základny. Stanice je jen sporadicky obsazená posádkou - podle aktuální ekonomické situace Argentiny.

Nebe je čisté, téměř bez mraků a ani mořské vlny se při pohledu ze sedmé paluby nezdají být příliš velké. O to větší je naše překvapení, když kolem patnácti hodin FRAM náhle zvedá kotvy, otáčí se a začíná se od ostrovů vzdalovat. Teprve v době snídane se dozvíme, že opět kvůli silnému větru a nepříznivé předpovědi se kapitán rozhodl pobřeží Antarktidy definitivně opustit a vydat se zpět, směrem k Drakeově úžině.

Nezbývá nám nic jiného, než se s tím smířit a potěšit se alespoň posledními pohledy na majestátné ledovce. Ty antarktické jsou největší na celém světě. To, co vidíme nad hladinou, je jen zlomek plouvoucí ledové hmoty, více než 90% je ukryto pod hladinou. Rozloha těch největších ledovců může být i větší než celé Čechy! Při zpátení cesty Drakeovou úžinou již tak klidnou hladinu nemáme. Skutečná bouře nás sice nezastihla, vlny jsou ale opětvaly velké. Někdy je náraz do lodí tak silný, že nás to v jidelně sráží ze židlí a talíře i sklenice končí na našich koleně či na zemi. Ale to jsme už po osmi dnech na moři přece jen otrávená a podobné situace bereme s humorem.

Den 9. a 10.

Už se zase těšíme na další den, na cestu do Patagonických hor ke Skrytému jezeru po přístání v Ohňové zemi a na noční život v ulicích Buenos Aires. Sňobem, nebo raději nasledovanou, tajemná Antarktida!

Vyprávění Jaroslava Brožka a Zbyňka Filingeru zaznamenal Rudolf Dlouhý

Mužský skiatlon přilákal nejvíc diváků

Liberec | Areál ve Vesci, resp. zhruba 17 200 platících diváků, teskalo po nedělním polední (22. února) více než 90 závodníků, kteří se přihlásili na atraktivní závod mužů – skiatlon na 2x15 kilometrů.

Po vyběhnutí do závodu klasickou technikou se zhruba polovina běžců držela pohromadě. Bohužel naše nejzřetlivější železko – Lukáš Bauer – který už vybojoval v pátek (20. února) stříbrnou medaili na trati 15 km s intervalovým startem, se dlouho držel z taktických důvodů až kolem 30. místa, ale postupně se přibližoval k jeho čelu. Velmi dobře si vedl v úvodu Milan Šperl, který však nezvládl druhou část klání a hodně se propadl, když dobré pozice si udržovali až do přezouvání Martin Koukal a Jiří Magál.

Koukal a Magál figurovali uprostřed 30členného pole i v druhé patnáctce, Bauer postupně ztrácel a neudržel se v hlavní skupině. Z té se v posledním okruhu odtrhli čtyři bruslaři, mezi nimi skvělý sprinter Nor Northug, který v závěrečném kilometru nasařil trhák, kterému nikdo ze soupeřů neodolal. Malou sportovní tragédií se stalo pro Rusa Legkova uklouznutí na posledním sjezdu. Toho tipova-

Z českých závodníků dojel Jiří Magál na třináctém místě.

li mnozí odborníci na jeden stupínek vítězů. Ruský borec se nakonec musel spokojit až se čtvrtým místem, když ho předjel italský veterán Di Cento. Stříbrnou medaili získal Švéd Södergren, který dřel na čele závodu po větší část jeho 30 km dlouhé trati. Z českých závodníků dojel na 9. místě Martin Koukal, na 13. Jiří Magál, Lukáš Bauer skončil na 25. místě a Šperl na 53. pozici. Toto umístění bylo velkou nadějí pro českou štafetu v pátečním závodě na 4x10 km.

Lukáš Bauer si proti prvnímu závodě, kdy mu sedly lyže bez vosku, tentokrát stěžoval, že naopak ho mazání brzdilo. Spokojeností tentokrát zářil Martin Koukal: „Přál jsem si umístění v první desítce, deváté místo je super. Jen mě mrzí, že jsem nezaregistroval únik Northuga a spol., mohl jsem být i lepší.“

Obdobný názor měl i Jiří Magál, který si navíc stěžoval, že ho jeden ze soupeřů v posledním kole téměř sestřelil z tratě. (aur)

Polovina šampionátu: nejúspěšnější USA

Liberec | Výsledek sčítání medailí první víkend Mistrovství světa v klasickém lyžování Liberec 2009 přinesl u mnohých tipujících překvapení. Se ziskem pěti medailí se na první místo vyhoupla výprava USA. Největší podíl na tomto úspěchu měli sdruzenář Todd Lodwick, který ze dvou závodů vybojoval dvě zlaté medaile a Bill Demong, jenž byl dvakrát třetí. Třetí zlato, a to premiérové, ve skocích žen na lyžích přidala Lindsey Vanová.

Todd Lodwick

Z amerických sdruzenářů poutal po pátečním (20. února) úspěchu v běhu s hromadným startem i v neděli (22. února) pozornost odborníků a fanoušků právě 32letý Todd Lodwick, který se k severské kombinaci vrátil po dvou letech, když svou zá-

vodní kariéru chtěl ukončit na poslední olympiádě v Turínu. Druhé zlato vybojoval díky dovednému perfektnímu skoku na můstku HS 90, který mu zajistil start na 10 km běžeckou trať s náskokem 24 sekund před Finem Koivurantom.

Američan, který je i velmi dobrý běžec, udával tempo po celý závod a dojel do cíle před Norem Schmidem a dalším Američanem Demongem. „Jsem nesmírně šťastný za vítězství, vydařily se mi skoky v obou závodech a byl jsem skvěle připraven i na běžeckou trať. Za to patří dík celému realizačnímu týmu. Na Liberec budu rozhodně vzpomínat jen v tom nejlepší,“ uvedl po dojezdu Todd Lodwick.

Na nedělní závod (22. února) příliš dobře nebudou vzpomínat čeští borci. Miroslavu Dvořákovi a Tomáši Slavíkovi se nevydařily skoky a uvážili, že ze 48., resp. 60. místa, nemají šanci na výrazně lepší umístění, proto do běhu nenastoupili. Překvapivě nejlepší pozici na trati si vybojoval Aleš Vodseďálek, který v současném světovém poháru ani jednou nebyl. Ten však není tak dobrý běžec, a tak se z 8. místa propadl na konečnou 37. pozici. Ani druhému zástupci Pavlu Churavému, jenž naopak pocit z pohárových stupňů vítězů zná, běh nevyšel, postupně klesl z 21. místa o deset příček. Závodníky zradilo počasí či spíše namazání lyží a ztráceli především na sjezdech. Všechno si mohli ještě vynahradiť jak ve štafetovém závodě, tak v individuálním závodě na můstku HS 134 a v běhu na 10 km. (aur)

Mistrovské medaile

Liberec | Mistr světa ve třech disciplínách - běhu na lyžích, skoku a severské kombinaci byli ocenění medailemi, které zajišťuje Mezinárodní lyžařská federace. Trofeje pro liberecký šampionát připravila společnost Preciosa. Předávací ceremonie se konaly každý závodní večer na náměstí Dr. Edvarda Beneše. (met)

WWW.DORDA.CZ

AUTO

DORDA

Řídím svůj svět

Nový Hyundai i20
Plný velkých nápadů

5 let záruka

True Quality Matters

Hyundai i20 již od 229 900 Kč

Inteligentní design, překvapivě prostorný a pohodlný interiér a vysoká úroveň bezpečnosti promění každou cestu v zážitek. Navíc už v základní výbavě najdete to, za co si jinde musíte připlácet: 5-ti dveřová karoserie, 8 airbagů, ABS + EBD, rádio s CD a MP3+AUX, centrální zamykání, aktivní př. opěrky hlavy, výškově a podélně nastavitelný volant a další...

již od
194 900 Kč

Hyundai Getz náš tip 214 900 Kč

možnost
odpočtu
DPH

5-ti dveřová karoserie, zdarma metalický lak 2 airbagy, ABS + EBD, rádio s CD a MP3, klimatizace, posilovač řízení, centrální zamykání, el. ovládaná přední okna, imobilizér, výškově nastavitelný volant a sedadlo řidiče, nárazníky v barvě a další...

219 900 Kč

Hyundai Accent již od 219 900 Kč

2 airbagy, ABS + EBD, rádio s CD a MP3, kompletní el. výbava, palubní počítač, centrální zamykání, výškově nastavitelný volant a sedadlo řidiče a další...

279 900 Kč

Hyundai Matrix již od 279 900 Kč

možnost
odpočtu
DPH

2 airbagy, ABS + EBD, klimatizace, rádio s CD a MP3, kompletní elektrická. výbava, výškově nastavitelný volant a sedadlo řidiče, dělená a posuvná zadní sedadla a další...

HYUNDAI www.dorda.cz

AUTO DORDA s.r.o. Email: prodej@dorda.cz
LIBEREC ZHOŘELECKÁ 1364 TEL.: 482 363 222
ČESKÁ LÍPA ŽITAVSKÁ 3112 TEL.: 487 829 746

Kombinovaná spotřeba 4,4-5,3/100km. Emise CO2 116-196 g/km. Záruka 3 roky bez omezení kilometrů, u modelu i20 5 let bez omezení kilometrů. / Fotografie vozidel jsou pouze ilustrativní. Uvedené ceny jsou s DPH při jakémkoliv formě financování. Chyby a změny v textu a technické specifikaci vozů a cen na tomto letáku jsou vyhrazeny.

ozp
OBOROVÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNA
ZAMĚSTNANCŮ BANK, POJIŠTOVEN
A STAVEBNICTVÍ

I Vy se můžete stát našim pojištěncem a využívat nabízené výhody!

- kreditní program s příspěvky až 1 000 Kč
- příspěvek pro nastávající maminku až 1000 Kč
- příspěvek pro novorozence až 1 500 Kč
- úrazové pojištění novorozenců do 1 roku ZDARMA a dětské úrazové pojištění s bonifikací
- program pro děti a mládež (1 - 20 let) s příspěvky až 1 500 Kč
- příspěvek pro dospělé (20 - 65 let) až 500 Kč
- rozsáhlý program prevence závažných onemocnění pro dospělé ZDARMA
- příspěvek pro seniory (od 65 let) až 500 Kč
- kreditní program pro dárce krve, kostní dřeně nebo orgánů s příspěvy až 2 500 Kč
- sportovní a turistické programy a Klub zdraví OZP
- plavání ve smluvních bazénech zdarma či se slevou
- pojištění léčebných výloh při cestách do zahraničí do 21 let ZDARMA, pro ostatní se slevou

Liberec, Jablonecká 16/294, 460 01, tel.: 485101150, fax: 485101522, e-mail: liberec@ozp.cz • www.ozp.cz

Zdravím vás,
milí čtenáři,

za tu dobu, co jsme připravovali další vydání Severočeského Metropolu, se stal Liberec světový. Město s dominantou ještědem bylo skloňováno ve všech pádech díky FIS Mistrovství světa v klasickém lyžování. To je dnes sice již historií, ale organizátorům, ani úspěšným sportovcům už nikdo jejich úsilí neodpáře. Do světa šoubyznysu otevřel dveře rodákovi z Jablonce nad Nisou Ondřeji Rumlovi X Factor. Kolegyně Eva Stieberová byla po rozhovo-

ru s hudebně nadaným Ondřejem nadšená z toho, jaký je to prý sympatický a chytrý chlapec. Rozhovor jste si mohli přečíst na titulní stránce dnešního Severočeského Metropolu a co se do novin nevešlo, najdete v elektronické podobě na adrese www.tydeniky.cz.

Ze světa – z Afghánistánu – se po půlroční misi vrátili vojáci, za jejichž statečnost jim na libereckém Náměstí E. Beneše poděkovali politici. Daleko od domova se vydali liberečtí nadšenci, aby prozkoumali místa, na která se nevypravují davy a která charakterizuje tuhý mráz. Vypravit

se do Antarktidy, to už chce odvahy. Pořít se do míst věčného ledu je nepochybně zážitek. Přiznám, že osobně bych se raději vydala do tropů zejména z letošní zimy, která si s námi tentokrát zahrává už dost dlouho. Třeba taková Austrálie by nebyla marná. K protinožcům se právě chystá světoběžník Leoš Šimánek, který má skalní fanoušky i v Libereckém kraji. Po úspěšné podzimní diashow chystá jarní výjezdy po západních a středních Čechách, pak se vydá i s rodinou na tři měsíce do již zmíněné Austrálie a na podzim přiveze svoje zážitky.

My se s dnešním Metropolem můžeme vydat také na výlet, nikoli však do dalekých krajin. I za humny máme atraktivní místa. Už jste viděli například orloj v Kryštofově Údolí? Že ne? Tak to musíte napravit. Zve vás naše spolupracovnice Kateřina Nová a my s ní.

Možná se sejdeme tam a pokud ne, tak zcela určitě v příštím vydání Severočeského Metropolu.

Alena Volfová,
šéfredaktorka
volfova@tydeniky.cz

Kryštofovo Údolí láká orlojem i betlémy

tip na výlet

Stále více lidí směřuje v poslední době své kroky do malé vesničky na Liberecku, která nese název Kryštofovo Údolí. Láká je sem především zvědavost. Viska se totiž může pochlubit svým vlastním orlojem, který je po proslulém Staroměstském v Praze a olomouckém z 15. století, třetím v republice.

Kryštofovo Údolí se nachází nedaleko Chrástavy na Liberecku. Poměrně snadno se na odbočku do obce dostanete ze silnice spojující Liberec a Českou Lípou. Potom vás však čeká nekonečně dlouhá cesta úzkou a klikatou silnicí mezi lesy, avšak nezdávejte to, protože vás na jejím konci čekají věci nevidané. Nejen, že se můžete těšit na zmiňovaný orloj, ale jako bonus může být i návštěva místního muzea betlémů. Oba cíle vaší cesty, orloj i muzeum, se nacházejí na stejné místě, jakém si nyní Kryštofovo Údolí. Orloj stojí u silnice, muzeum je hned naproti v domě s hostincem a odtud dobře vidíte i na raně barokní kostelík sv. Kryštofa. Zaparkujete tady na plácku pohodlně i své auto.

Nejmladší orloj

Na první pohled každého upoutá orloj, který byl slavnostně spuštěn v roce 2008. Jeho tvůrci však na přípravách směřujících ke stavbě orloje začali už v roce 2000. Zhruba v té době se v obci řešilo, co udělat s vysloužilou trafostanicí, která už hezkou řádku let hyzdila centrum Kryštofova Údolí. To nenechávalo chladným ani místního provozovatele muzea betlémů Martina Chaloupku, jemuž se v hlavě začal rodit nápad

na to, jak trafostanicí využít. Usmyslil si vybudovat orloj, a tak začal s přesvědčováním kamarádů i řemeslníků. Stavební povolení získali nadšenci v září roku 2006 a mohlo se začít.

Na neobvyklém nápadu se podílelo hned několik šikovných lidí. Veškeré práce prováděné na mechanice stroje se uskutečnily v dílně zámečnicků Františka a Petra Bubákových, kovářské prvky na orloji má na svědomí umělecký kovář Jan Nikenday. Autorem pohybových mechanik se stal Jiří Ottmar a dvaadvacet řezbovaných figur, z nichž osmnáct je pohyblivých, vytvořil liberecký výtvarník a řezbář Václav Plechatý. Zapojili se ale i mnozí další, bez nichž by nyní nemohli lidé obdivo-

vat konečný výsledek, který ale zase tak úplně konečný není, protože se na orloji stále průběžně něco vylepšuje.

Orloj v Kryštofově Údolí si může přijet prohlédnout každý. Funguje po celý rok. V každou celou hodinu se rozpožhuje. Obdivovat můžete nejen celou řadu svatých, ale i figury ze života. Ve výklencích jsou usazeni sv. Barbora a sv. Kryštof. Mezi výklenky nechýbí funkční hodiny, pod kterými je umístěn ponocný s trubkou, jenž každou hodinu zahajuje chod pohybových figur. Pod ponocným je reliéf vyjadřující život na vesnici, kde také můžete pozorovat pohyblivé figury. Po jejich „představení“ se při odběhnutí pak otevřenou okna orloje a projde pohyblivé procesí dvanácti apoštolů.

Orloj se může pochlubit ještě nečím neobvyklým. Každá z jeho postav má také svého patrona. Kromě různých lidí z Liberecka jsou jimi i třeba známí herci či moderátoři. Patronkou figury krávy je třeba Jiřina Bohdalová, patronem selky je Jiří Lábus, sluníčko má zase za patrona Marka Ebena, figuru Matěje má pod patronací Martin Dejdar a objevují se zde i jiná známá jména.

Prastaré betlémy

Ještě než vstoupíte do muzea betlémů, určitě si všimnete betléma stojícího uprostřed návsi. Jde o dnes již

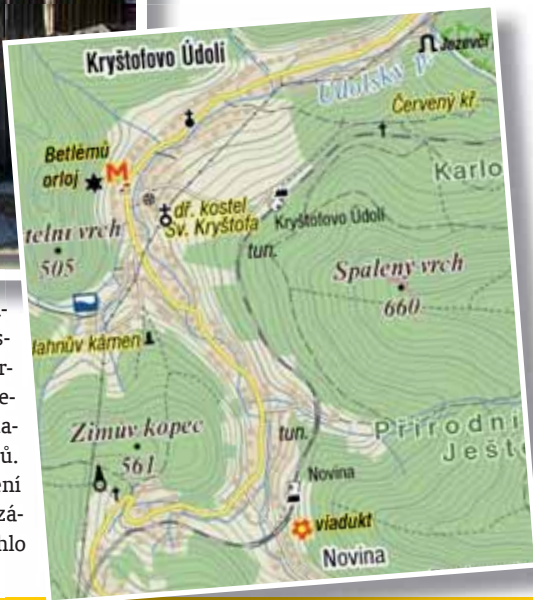
proslulý Jířův betlém, který se každoročně otvírá v sobotu před první adventní nedělí a je k vidění pouze při vánočním období a v průběhu ledna. Autorem betléma je již zesnulý ak. mal. Josef Jíra. Šestnáct metrů široký betlém, s figurami vysokými až dva a půl metru, představuje celý příběh pohádky zrození – Heroda a vraždění nevinátek, nejsvětější rodinu a útěk svatě rodiny do Egypta. Vytvořen byl v roce 1999.

Potom, co se vynadíváte na Jířův betlém, pokračujte do muzea za dalšími betlémy. Ty už jsou k vidění po celý rok. Spatřit tady můžete na dvacet betlémů, až už malinkatých nebo obrovských, které zabírají i plochu několika metrů. Některé jsou pohyblivé, další papírové, nechýbí dřevěné betlé-

my i prastaré. Nejstarší pochází třeba z roku 1846. Na vlastní oči tu uvidíte cikorkový betlém, keramický nebo tyrolský betlém Francise Pohla či polovinu Müllerova betlému v orientálním stylu. Uvidíte tady také betlémy, které měli ve svých domovech lidé na Liberecku. Celou expozici pak doplňuje výstavka starých hraček, z nichž některé mohli mít doma i mnozí z vás.

Text a foto: Kateřina Nová

Peníze na Vašem účtu za 10 minut!

1000, 2000, 3000
4000, 5000 Kč

DOBA SPLATNOSTI
15dnů

Zákaznický servis:
Po-Pá 9-21 h, So 10-18h,
tel. 224 454 222,
ferratum@ferratum.cz

Před podáním žádosti si
přečtěte obchodní podmínky
na www.ferratum.cz

Půjčená částka	Poplatek	Doba splatnosti
1000 Kč	250 Kč	15 dnů
2000 Kč	500 Kč	15 dnů
3000 Kč	750 Kč	15 dnů
4000 Kč	1000 Kč	15 dnů
5000 Kč	1250 Kč	15 dnů

Bližší informace najdete také na teletextu TV Prima strana 557, 558

www.ferratum.cz

Schází Vám 1000 Kč před výplatou?

Vaši žádost o Rychlou půjčku zašlete na číslo 9001103 ve znění:

FER ME Částka Jméno Příjmení Rodné číslo Číslo OP Bankovní spojení Adresa Město PSČ

Např.: Při žádosti o půjčku 1000 Kč:
FER ME 1000 Karel Novak
760426/2923 123456789 1122334455/0800
Krasnohorská 23 Praha 15000

Pozn.: Cena sms je 3Kč, pro nové zákazníky maximální výše půjčky 1000 Kč. Peníze Vám budou doručeny poštovní poukázkou prostřednictvím České pošty do 2-3 pracovních dnů. Pro stávající zákazníky možnost zaslání půjčky bank. převodem.

Ferratum™